

FAKTUM TIL SEMIFINALEN I ELSA TROMSØS PROSEDYREKONKURRANSE

Oppgaveforfatter: Tord Pedersen

Romsa er en fantastisk by med et yrende uteliv. Av de 80 000 innbyggerne, har de aller fleste det fint på byen, det være seg på Gründer, Compagniet eller Rorbua. Særlig jusstudentene er kjent for å ha det ekstra gøy, og uten å lage noe særlig trøbbel.

Det hadde lenge pågått planer om å bringe utelivet i Romsa til nye høyder gjennom etablering av et eget utested for jusstudenter. Ryktene fra Oslo om den eminente Frokostkjelleren hadde brakt en enorm misunnelse og gjorde at rivaliseringen mellom jusstudiene i Oslo og Romsa ble enda tydeligere. «Hvis jeg blir valgt som President av ELSA Romsa, skal jeg sørge for å bruke alle penga vi har på å få skaffet oss et utested», sa Peder Ås da han i 2011 stilte til valg på generalforsamlingen. Dette utsagnet var til å få gåsehud av, og forventningene var store. Peder lyktes ikke den gangen, men jobbet nå som advokat i et kontorfellesskap i Romsa.

Intet utested for jusstudentene hadde blitt etablert gjennom 2010-tallet, da det ble med tomme valgløfter fra utallige presidentkandidater i Juristforeningen og i ELSA, samt at utesteder som Compagniet og Heidi's hadde fungert godt for «jussfylla». Elleve år senere etter at ideen ble lansert, og i kjølvannet av at koronapandemien nærmet seg slutten, ble et nytt initiativ iverksatt. Marte Kirkerud, leder av Juristforeningen, hadde vært på eksamensfest med lederen av ELSA Romsa, Trygve Hansen, og funnet ut av dette skulle de nå klare å stable på beina. «Tenk den standingen vi kan få hvis vi klarer dette, Marte!», sa Trygve etter å ha dukket godt ned i glasset.

Dagen etter gikk arbeidet i gang. En ledig tomt ble lokalisert ved siden av Kraft-hallen, og dette var den perfekte beliggenheten for utestedet som skulle bli kalt for «Jusskjelleren». Juristforeningen og ELSA Romsa skulle eie og drive utestedet sammen, og hadde allerede fått tilsagn om å få kjøpe tomten. At tomten lå bare 50 meter unna lysløypa tenkte man bare var bra, siden det ble enklere å få til skikkelig afterski.

Etter å ha funnet frem notatene fra seminarundervisningen i forvaltningsrett, sendte Juristforeningen og ELSA Romsa inn en søknad om tillatelse til å servere alkohol på Jusskjelleren. I søknaden het det blant annet at etableringen av utestedet med tilhørende skjenkerettigheter ville bidra til å dempe karakterpresset på jussen og føre til at det ble mer liv og samhold på campus-området.

Jusstudentene i Romsa hadde for øvrig et rykte på seg for å gjøre en viktig innsats i lokalsamfunnet for barn og unge, særlig gjennom JuVel-aksjonen hvert år. Derfor hadde de instansene som kommunen innhentet uttalelse fra etter alkoholl. § 1-7 andre ledd, ingen innvendinger mot søknaden.

Likevel vedtok formannskapet med 5 mot to stemmer å avslå søknaden med henvisning til alkoholl. § 1-7. I avslaget stod det ble annet at «*alkoholservering på campus er uforenlig med den profil og det omdømmet Romsa kommune ønsker å profilere seg med, og heller ikke vil være forenlig med kommunens ønske om å unngå sammenblanding av alkohol og juss. Dessuten var allerede et utested med skjenkebevilling, Bazinga, lokalisert på campus. Det avgjørende måtte imidlertid være at et utested rett ved siden av et treningssenter (Kraft-hallen) var i strid med kommunens generelle retningslinjer for tildeling av skjebevilling.*»

Juristforeningen og ELSA Romsa måtte over avslaget og kunne ikke forstå dette. Medisinstudentene hadde flere ganger i måneden arrangementer på campus med medbrakt alkohol, så hvordan kunne man få avslag om skjenking i kontrollerte former? Marte Kirkerud hadde kontakter i lokalavisen Aurora Borealis og tipset avisen om denne saken. Oppslaget på førstesiden av avisen dagen etter at avslaget ble kjent var «Jusstudenter føler seg forskjellsbehandlet. Får ingenting tilbake fra samfunnet de gir så mye til».

I forbindelse med nyhetssaken hadde Aurora Borealis intervjuet ordføreren som hadde stemt for avslaget. Han viste til begrunnelsen for avslaget, og sa at en bestemt gruppe av studenter skulle ha sin egen hule for å feste i verken var forenlig med hvordan kommunen ønsket at resten av landet skal oppfatte kommunen eller med dens omdømme, slik at de folkevalgte måtte stå fritt til å avslå søknaden. Kommunen tok ifølge ordføreren ansvar også overfor universitetet selv for å bevare integriteten.

Studentorganisasjonene tok affære og startet en intens jakt på å forstå hvordan avslaget kunne bli gitt og hvilke rettslige skritt som kunne tas. Da de fikk innsyn i saksframlegget, fikk de rede på at Inge Johnsen var saksbehandler på saken. Trygve Hansen googlet alle personene som hadde vært involvert i saken for å se om det kunne være personlige meninger som hadde påvirket sakens utfall. Plutselig kom Trygve over en artikkel i Aurora Borealis fra 2017 med tittelen «Jurfak har ikke livets rett – en sammenslåing med andre fakultet er hensiktsmessig», og hvor Inge Johnsen i artikkelens kommentarfelt hadde skrevet «Støttes (y)». Et annet google-søk avdekket at Morten Lund, et av medlemmene i formannskapet som hadde stemt for å avslå søknaden om skjenkebevilling, var leder av Tromsø Skiklubb Langrenn. I lys av at det i vedtektene til Tromsø Skiklubb Langrenn stod at «vi vil fremme alles helse og aktivitet, særlig barn og unge», undret Trygve seg om ikke dette kunne være en forutinntatt mening.

Med advokat Peder Ås, tidligere President i ELSA Romsa, tok Juristforeningen og ELSA Romsa ut søksmål for Romsa tingrett mot kommunen og krevde vedtaket kjent ugyldig.

Studentorganisasjonene viste blant annet til at vedtaket ikke engang var forsøkt begrunnet med slike alkoholpolitiske hensyn som loven skal ivareta. Det måtte dermed være klart at det var formannskapsflertallets syn på det planlagte utestedet som lå til grunn for avslaget. Kommunen måtte være avskåret fra å utøve kompetanse etter alkoholloven ut fra de folkevalgtes personlige syn på arrangementets mer eller mindre «upassende» karakter. I tillegg kunne heller ikke formannskapet avslå søknaden med å legge avgjørende vekt på de generelle retningslinjene. Jusstudentene hadde like mye krav på en individuell og konkret vurdering som alle andre. Det kunne heller ikke være tvilsomt at verken Inge Johnsen og Morten Lund burde tatt del i saksbehandlingen da det åpenbart forelå motstridende interesser. Til sist ble det anført at vedtaket var et utslag av usaklig forskjellsbehandling siden Bazinga hadde skjenkebevilling, medisinstudentene arrangerte fester med medbrakt, mens jusstudentene fikk avslag på søknaden.

Romsa kommune bestred at vedtaket var ugyldig og krevde frikjennelse. Kommuneadvokaten anførte at det verken forelå materielle eller prosessuelle feil ved vedtaket. Hva gjaldt den materielle adgangen til å prøve om skjenkebevilling skulle innvilges eller ikke, kunne ikke domstolene bry seg med. Søknaden om skjenkebevilling hadde blitt tatt på alvor og vært undergitt en konkret behandling. Derfor måtte det være greit å legge avgjørende vekt på de generelle retningslinjene, siden disse var blitt vedtatt i en demokratisk prosess av kommunestyret tidligere. Vedrørende Inge Johnsens og Morten Lunds roller i saken, hadde disse vært begrenset. Johnsen hadde kun laget et kortfattet saksframlegg, siden saken hadde betydelige politiske avveininger. Lund på sin side hadde vært helt taus i formannskapsmøtet, og hadde heller ikke motstridende interesser med

Juristforeningen eller ELSA Romsa. Til anførselen om usaklig forskjellsbehandling, kunne denne ikke føre frem siden vedtaket hadde hjemmel i lov.